

Eelnõu põhipunktid: Autoriõiguse seaduse muutmise seadus (erakopeerimise tasu jaotamispõhimõtete muutmine)

Alustuseks - mis on erakopeerimise tasu

Erakopeerimise tasu on õiguste omajatele makstav õiglane hüvitis selle eest, et isikud võivad ilma nende (õiguste omajate) loata teoseid (nt muusikat või filme) oma isiklikuks tarbeks alla laadida (kopeerida) ja selle võrra lihtsamalt n-ö tarbida (kuulata, vaadata). Tasu kogutakse tavaliselt salvestusseadmete ja -kandjate ostu-müügi tehingu käigus, see sisaldub nende hinnas ning see kompenseerib õiguste omajatele saamata jäänud litsentsitulu.

1. Mis muutub?

- Seadusemuudatuse kohaselt antakse erakopeerimise tasu jaotamise pädevus senisest enam kollektiivse esindamise organisatsioonidele (KEO), kaotades senise ministeeriumi poolt nimetatud komisjoni ja jaotuskava ministri käskkirjaga kinnitamise. Jaotuskava muutub eraõiguslikuks mitmepoolseks lepinguks KEOde ja tasu koguja vahel, mis suurendab paindlikkust, vähendab Justiits- ja Digiministeeriumi halduskoormust ning võimaldab osapooltel ise jaotuspõhimõtted kokku leppida.
- Juhuks, kui kokkulepet ei saavutata, on ette nähtud ajutine jaotusproportsioon, et õiguste omajad ei jääks tasust ilma.

2. Miks on muudatust vaja?

- Kehtiv süsteem on olnud keerukas, aeglane ja vaidlusterohke.
- Uus kord muudab jaotamise paindlikumaks, läbipaistvamaks ja tõhusamaks.
- Väheneb bürokraatia
- Õiguste omajad saavad kiiremini kätte õiglast tasu, mis kompenseerib

isiklikuks tarbeks kopeerimisega saamata jäänud tulu.

3. Mida on kõige olulisem muudatuse kohta teada?

- Jaotuskava koostavad edaspidi KEOd omavahelise kokkuleppe alusel.
- Minister ei kinnita enam jaotuskava – väheneb bürokraatia ja kiireneb tasude laekumine õiguste omajatele.
- Kui kokkulepet ei saavutata, tehakse esmased väljamaksed seaduses fikseeritud proportsioonides.

4. Miks just nüüd?

- Senine kogemus (2022–2024) on näidanud viivitusi ja vaidlusi.
- 2023. aasta uuring pakkus toimiva lahendusena välja jaotuskava koostamise vastutuse andmise kollektiivse esindamise organisatsioonidele (KEOd).
- Uus kord jõustub 2026. aastal, et jaotada 2025. aastal kogutud tasud juba uue süsteemi järgi.

5. Kelle jaoks muudatus tehakse?

- Autorid, esitajad, fonogrammitootjad ja filmi esmasalvestuse tootjad.
- Kollektiivse esindamise organisatsioonid (Eesti Autorite Ühing – EAÜ, Eesti Esitajate Liit – EEL, Eesti Fonogrammitootjate Ühing – EFÜ, Eesti Audiovisuaalautorite Liit – EAAL, Eesti Näitlejate Liit – ENL, Filmi Esmasalvestuse Tootjate Ühing – FETÜ) saavad suurema vastutuse ja paindlikkuse.

6. Keda see veel puudutab?

- Tasu koguja, kelle määravad KEOd ise.
- Justiits- ja Digiministeerium – töökoormus väheneb.
- Kaudselt mõjutab muudatus kultuurisektorit, sest õiglane tasu toetab loomevaldkonna jätkusuutlikkust.

7. Kui palju muudatus maksab? Kuidas kulud kaetakse?

- Riigieelarvest lisakulusid ei kaasne.
- Tasu kogumise ja jaotamise kulud kaetakse kogutud tasust, nagu seni.
- 10% summast saab kasutada muusika- ja filmikultuuri arendamiseks ning jaotuskava uuringuteks.

8. Millised on muudatuse ohud/riskid?

- Risk: KEOd ei jõua õigeaegselt jaotuskavas kokkuleppele – lahendus: esmased väljamaksed seaduse alusel.
- Risk: Jaotuskava sisu üle võivad tekkida vaidlused – lahendus: vaidlused lahendatakse autoriõiguse komisjonis või kohtus.

9. Mis on ettepanekule eelnenud?

1. 2023. a uuring „Analüüs erakopeerimise tasu jaotuskava koostamise kohta“.
2. 2024. a väljatöötamiskavatsus, mis kaardistas senise süsteemi probleemid.

10. Millal muudatus jõustub?

- 01.01.2026 – sellest aastast jaotatakse 2025. aastal kogutud erakopeerimise tasud juba uue korra järgi.